PEŁNE SPRAWOZDANIE · EUROPEJSKI PROJEKT (2025–2026)

Innowacyjna edukacja w zakresie AI dla sektora audiowizualnego

Całościowe podsumowanie modelu francusko-polskiego: pedagogika hybrydowa, rezydencje w Cinébusie, Warsztaty w Krakowie i ekoprodukcja

80	160 h	40 dzień	4 liderów
Przeszkolonych uczestników (Francja i Polska)	Intensywnej praktyki na pokładzie Cinébusa	Zrealizowanych w Cabestany i Zielonej Górze	Zaproszonych na 21. Warsztaty FSO w Krakowie

1. Karta projektu i ogólne ramy

Oficjalny tytuł	Innovative AI Education for the Audiovisual Industry (AV) — Innowacyjna edukacja w zakresie AI dla sektora audiowizualnego
Numer projektu	2025-1-PL01-KA210-VET-000356609
Okres realizacji	1 listopada 2025 – 31 grudnia 2026
Finansowanie	Program ponadnarodowy finansowany przez Unię Europejską
Realizatorzy projektu	Fundacja Film Spring Open (Polska) we współpracy z Film Spring Open France (Cabestany)
Odbiorcy i dostępność	80 uczestników (Francja i Polska), bezpłatnie i dwujęzycznie: młodzi absolwenci, technicy, scenarzyści, montażyści, animatorzy, specjaliści VR/AR i VFX, programiści oraz osoby zmieniające zawód

Kontekst i wspólna wizja

Sztuczna inteligencja zmienia cały łańcuch produkcji audiowizualnej: pisanie scenariusza, preprodukcję, obraz, dźwięk, montaż, efekty wizualne i dystrybucję. W obliczu tak szybkich zmian nauka konkretnego programu — który może się zmienić w ciągu kilku miesięcy — już nie wystarcza; kształcenie zawodowe musi dziś rozwijać samodzielne uczenie się, krytyczne myślenie wobec nowych technologii oraz ich twórcze wykorzystanie.

Program opiera się na wieloletniej współpracy dwóch uzupełniających się organizacji:

- **Fundacja Film Spring Open (Polska):** założona przez operatora filmowego profesora Sławomira Idziaka (ponad 70 filmów międzynarodowych, w tym *Trzy kolory. Niebieski*, *Gattaca – szanse są dwie*, *Helikopter w ogniu* i *Harry Potter i Zakon Feniksa*), od ponad 20 lat rozwija pedagogikę opartą na praktyce, interdyscyplinarności i nowych technologiach. Do tej pory przeprowadziła 63 kursy online, 51 warsztatów w Cinébusie oraz coroczne Międzynarodowe Warsztaty.

- **Film Spring Open France:** niezależne stowarzyszenie założone w 2013 roku w Cabestany przez dr. Florenta Pallaresa, wyspecjalizowane w edukacji audiowizualnej, rezydencjach artystycznych, interaktywnych formach narracji, nowych technologiach i produkcji przyjaznej środowisku (w szczególności poprzez inicjatywę FRAME).

Obu partnerów łączy wspólne podstawowe przekonanie: przyszłość twórczości audiowizualnej zależy od spotkania artystów z programistami i jest nierozerwalnie związana z odpowiedzialnym podejściem do środowiska.

2. Architektura pedagogiczna: stopniowa ścieżka w trzech etapach

Program zbudowano w oparciu o hybrydową architekturę „lejka", zaprojektowaną tak, aby każdy etap konkretnie przygotowywał do następnego.

ETAP	FORMAT I WYMIAR GODZINOWY	TERMIN (2026)	MIEJSCE / FORMA
1. Szkolenie online i mentoring	48 h (8 sesji po 6 h) + konsultacje indywidualne	PL: 28 marca – 26 kwietnia FR: 12 kwietnia – 14 czerwca	Zdalnie (po francusku i po polsku)
2. Praktyczne rezydencje w Cinébusie	10 intensywnych dni w każdym kraju (80 h na kraj, łącznie 160 h)	PL: 29 maja – 7 czerwca FR: 14 – 23 sierpnia	Zielona Góra (Polska) Cabestany (Francja)
3. Międzynarodowe Warsztaty FSO	10 dni zanurzenia (4 wybranych liderów)	13 – 22 października	21. Warsztaty Film Spring Open, Kraków (Polska)

Etap 1: Szkolenie online i konsultacje z ekspertami (wiosna 2026)

Każdy kurs online obejmował 48 godzin szkolenia (osiem sesji po sześć godzin), łącząc teorię, ćwiczenia praktyczne, napisanie szkicu scenariusza, dokumentację projektu i wizualizację wstępną (previs).

- **Część polska (28 marca – 26 kwietnia 2026):** kurs prowadzony przez Jacka Nagłowskiego (filozofa, producenta, reżysera i badacza nominowanego do Paszportów „Polityki") przyjął podejście „piaskownicy innowacji", dostosowującej się na bieżąco do zmian technologicznych. Poruszył kwestie etyki, praw autorskich, wpływu na środowisko oraz tworzenia własnych procesów pracy z użyciem najnowocześniejszych narzędzi generatywnych: MidJourney i Krea (obraz), RunwayML, Kling i Veo (wideo), Udio, Suno i ElevenLabs (dźwięk i muzyka).
- **Część francuska (12 kwietnia – 14 czerwca 2026):** pod kierunkiem dr. Florenta Pallaresa (doktora nauk o filmie, specjalisty ds. ekoprodukcji i szefa FRAME) oraz Thomasa Viviena (dyrektora technicznego i specjalisty AI) program objął cały łańcuch produkcji — wspomagane pisanie, storyboard, wizualizację wstępną, projektowanie dźwięku, montaż, postprodukcję i optymalizację procesu pracy — z perspektywy ekoprodukcji.

- **Konsultacje indywidualne:** uczestnicy korzystali z mentoringu szytego na miarę, prowadzonego przez cenionych twórców i specjalistów, m.in. Agnieszkę Smoczyńską (reżyserkę), Bartosza Nalazka (operatora), Sławomira Idziaka i Tomasza Bagińskiego (nominowanych do Oscara), Konrada Ziaję (specjalistę VR), Macieja Kozłowskiego (montażystę), a także François Grandjacques'a i Jeana Macha (francuskich specjalistów AI). Sesje te pozwoliły usunąć twórcze i techniczne bariery jeszcze przed rozpoczęciem produkcji.

Etap 2: Praktyczne zanurzenie na pokładzie Cinébusa (lato 2026)

Po fazie przygotowań na odległość uczestnicy wsiedli do Cinébusa na dziesięć intensywnych dni (8 godzin dziennie, czyli 80 godzin na kraj i łącznie 160 godzin). Mobilne laboratorium wyposażone w profesjonalny sprzęt audiowizualny, narzędzia AI i panele fotowoltaiczne odwraca klasyczny model edukacji: przenosi szkolenie na tereny oddalone od wielkich ośrodków miejskich, zmniejszając bariery geograficzne i ekonomiczne oraz potrzebę podróży.

Sesja polska — Zielona Góra (29 maja – 7 czerwca 2026)

Warsztat, rozstawiony na placu Bohaterów Westerplatte, zgromadził od 18 do 20 uczestników pod kierunkiem Tomasza Bagińskiego (laureata BAFTA, nominowanego do Oscara, reżysera *Katedry* i *Sztuki spadania*, kreatywnego producenta serialu *Wiedźmin*). Tworzeniem oryginalnych krótkich metraży kierowały trzy zasady:

- **Oryginalność i kreatywność:** dążenie do oryginalności zamiast naśladownictwa, z wykorzystaniem AI jako narzędzia rozszerzania możliwości twórczych, a nie ich zastępowania.
- **Dialog z domeną publiczną:** konfrontowanie AI z dziełami z domeny publicznej, pod hasłem „kultura musi być plastyczna i dzika".
- **Hybrydyzacja technologiczna:** łączenie kamer, rysunku, montażu i AI. Powstałe filmy wyświetlono na dużym ekranie we współpracy z kinem Newa.

Sesja francuska — Cabestany (14 – 23 sierpnia 2026)

Rezydencja, goszczona w Espace Jeunesse Guy Moquet (Cabestany, Pireneje Wschodnie), zgromadziła 20 uczestników pod pedagogicznym i technicznym kierunkiem Florenta Pallaresa i Thomasa Viviena, przy wsparciu François Grandjacques'a i Jeana Macha. Program objął cały łańcuch produkcji:

- **Preprodukcja:** finalizacja storyboardów i projektowanie wirtualnych dekoracji za pomocą AI.
- **Produkcja hybrydowa:** zdjęcia z udziałem prawdziwych aktorów wkomponowanych w cyfrowo wygenerowane środowiska i postaci.
- **Postprodukcja:** montaż, projektowanie dźwięku i komponowanie muzyki wspomagane algorytmami.
- **Finalizacja:** ujednolicenie estetyczne i realizacja edukacyjnego filmu dokumentalnego making-of.

Bilans produkcji artystycznej w Cabestany: ukończono 21 dzieł audiowizualnych — 20 projektów indywidualnych (każdy wraz z edukacyjną kapsułą opisującą narzędzia i metody) oraz 1 zbiorowy dokument making-of. Filmy zostały z powodzeniem wyświetlone w kinie André Abet, a publiczna prezentacja zaplanowana jest na 30 października 2026 roku w Centrum Kultury w Cabestany. Świadczą one o silnym zakorzenieniu terytorialnym, społecznym i eksperymentalnym:

- **Wyzwania społeczne i inkluzja:** przedstawianie kobiet w westernie; mobilność społeczna, emancypacja i ścieżki migracyjne, w szczególności dzięki współpracy ze stowarzyszeniem Welcome 66 z Perpignan (założonym w 2018 roku), która umożliwiła udział dwóch reżyserów-uchodźców pochodzących z Demokratycznej Republiki Konga oraz z Gwinei/Senegalu; dostępność kultury dla osób niewidomych i słabowidzących we współpracy z La Vue au bout des doigts; badanie kina „trash" jako narzędzia krytycznego i artystycznego.
- **Dziedzictwo, historia i filozofia:** cyfrowe ożywienie XII-wiecznego tympanonu Mistrza z Cabestany; rekonstrukcje historyczne; refleksje filozoficzne nad czasowością (przeszłość, teraźniejszość, przyszłość) i konfliktami zbrojnymi; związek między tradycyjnym pisaniem (atramentem) a pisaniem filmowym.
- **Środowisko i natura:** relacja człowiek–natura i wyzwania ekologiczne; film dokumentalny poświęcony gniazdowaniu żółwia morskiego Caretta caretta we współpracy ze stowarzyszeniem Emergence (koordynatorem Sieci Żółwi Morskich francuskiego Morza Śródziemnego z upoważnienia OFB i MNHN).
- **Sztuki ruchu i eksperyment:** prace wokół tańca, sztuk walki i animacji eksperymentalnych, badających różne tekstury wizualne.

Etap 3: Doskonalenie na 21. Warsztatach Film Spring Open w Krakowie (13 – 22 października 2026)

Aby podtrzymać dynamikę, czterech liderów wybranych po zakończeniu rezydencji w Zielonej Górze i Cabestany zostało zaproszonych — z pokryciem kosztów uczestnictwa — na 21. Międzynarodowe Warsztaty Film Spring Open w Krakowie. Wydarzenie to gromadzi co roku około 350 twórców i 53 firmy partnerskie dostarczające najnowocześniejsze technologie, a od ponad dwudziestu lat gościło mentorów takich jak Natalie Portman, Juliette Binoche, Neil Corbould, Allan Starski, Ewa Puszczyńska, Tomasz Bagiński, Agnieszka Smoczyńska, Wojciech Staroń, Marcin Koszałka, Mariusz Wilczyński i Jagoda Szelc.

Laureaci dołączyli do dwóch grup twórczych: Grupy badawczej form generatywnych (pod kierunkiem Jacka Nagłowskiego) oraz Grupy interaktywnych form narracji audiowizualnej (pod kierunkiem Florenta Pallaresa). Mogli tam kontynuować eksperymenty z AI i formatami interaktywnymi, budując jednocześnie trwałą międzynarodową sieć zawodową.

3. Ekoprodukcja i „Green AI" jako rama porządkująca

Wymiar ekologiczny stanowił operacyjny filar projektu, oparty na doświadczeniu FRAME (Federacji Badawczej ds. Audiowizualnych, Mediów i Ekologii), założonej w 2018 roku podczas pierwszej Rezydencji filmu ekologicznego w Cabestany pod kierunkiem Florenta Pallaresa. FRAME rozwija m.in. narzędzia oparte na AI — kalkulator śladu węglowego, wsparcie pisania, organizację zdjęć i festiwali, zrównoważone projektowanie stron internetowych.

Wdrożone konkretne środki pokazały, że intensywne korzystanie z AI można połączyć z oszczędnością zasobów środowiska:

- **Cyfrowa wstrzemięźliwość już na etapie pisania:** rygorystyczne planowanie (dopracowane scenariusze i szczegółowe storyboardy) pozwoliło ograniczyć zbędne generowanie treści i zużycie mocy obliczeniowej, a dodatkowo skorzystano z serwerów w Europie, aby zmniejszyć cyfrowy ślad węglowy.

- **Infrastruktura słoneczna i logistyka zerowego transportu:** oprócz instalacji fotowoltaicznej Cinébusa rezydencja w Cabestany odbywała się w budynku zasilanym energią słoneczną (Espace Jeunesse Guy Moquet), a obszar zdjęciowy ściśle ograniczono do 100 metrów (kino André Abet, Park Guillem, Centrum Rzeźby Romańskiej), co wyeliminowało wszelkie przemieszczanie się pojazdami.
- **Ograniczenie zużycia materiałów:** wykorzystanie lekkiego sprzętu (kompaktowych kamer, smartfonów, inteligentnych okularów) oraz generatywnej AI do scenografii i kostiumów radykalnie zmniejszyło potrzeby materiałowe i koszty związane z fizyczną scenografią.
- **Odpowiedzialne wyżywienie:** w Cabestany posiłki były w 100 % roślinne i pochodziły z lokalnych krótkich łańcuchów dostaw (Circuits courts 66, Le Domaine Los Penedès, La Boutik).
- **Pomiar i pełna kompensacja:** pozostały ślad węglowy wydarzenia zmierzono za pomocą kalkulatora FRAME CO2 AI, a następnie w całości zrekompensowano finansowo na rzecz Fundacji GoodPlanet.

4. Bilans strategiczny i wnioski dla edukacji dorosłych w Europie

Poza kompetencjami operacyjnymi zdobytymi przez uczestników (własne procesy pracy z AI, zarządzanie projektem w zespole, praktyki ekoprodukcji i dokumentacja zawodowa) projekt przynosi cztery główne wnioski:

- **Potwierdzenie hybrydowego modelu „lejka”:** przygotowanie online i konsultacje indywidualne eliminują przestoje podczas zajęć stacjonarnych, dzięki czemu całą energię rezydencji można poświęcić tworzeniu.
- **Skuteczność pedagogiki „piaskownicy”:** wobec stale zmieniających się narzędzi takie podejście gwarantuje aktualizację na bieżąco, zachowując krytyczne myślenie i artystyczną wymagalność.
- **Gromadzenie i przekazywanie wiedzy:** tworzenie zbiorowych making-of i kapsuł edukacyjnych zamienia każde dzieło uczestnika w otwarty i trwały zasób dla całej branży.
- **Dowód koncepcji możliwy do powielenia:** dzięki modułowej strukturze i mobilności Cinébusa program dowodzi, że można połączyć innowację technologiczną, rygor ekologiczny i włączenie społeczne w modelu możliwym do zastosowania w innych regionach Europy.

> **Podsumowanie strategiczne**
> Francusko-polska przygoda z Cinébusem potwierdza, że szkolenie audiowizualne zorientowane na AI może być jednocześnie wymagające artystycznie, wzorowe ekologicznie i w pełni inkluzywne. Oparte na jasnych ramach etycznych i otwartych narzędziach gromadzenia wiedzy, rozwiązanie to stanowi dziś operacyjny punkt odniesienia dla przyszłości kształcenia zawodowego w Europie.

5. Zasoby i informacje prawne

Film making-of : https://www.youtube.com/watch?v=lIS8HU-iahU

Film Spring Open France : https://fsofrance.org/ia-ecologie/

Fundacja Film Spring Open (Polska) : https://filmspringopen.eu/edukacja-ai/

Sfinansowane przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej ani Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE). Unia Europejska ani FRSE nie ponoszą za nie odpowiedzialności.